

آزمون بحث مبتنی بر موارد بالینی (case based discussion: CBD)

در آزمون CBD، فراگیر دو پرونده از بیماران خود را انتخاب می‌کند و به ارزیاب تحویل می‌دهد و ارزیاب یکی از دو مورد را برای بحث انتخاب می‌کند و بر روی یک یا دو جنبه از مهارت‌های بالینی شامل ارزیابی بالینی، بررسی و ارجاع بیمار، درمان، پیگیری و برنامه‌ریزی برای مراجعات بعدی و تعهد حرفه‌ای تمرکز می‌کند. علاوه بر این مستندسازی که جز اهداف اولیه آزمون نیست به دلیل در دسترس بودن پرونده بیمار قابل ارزیابی است. از فراگیران درخواست می‌شود در مورد دلیل انتخاب و انجام عمل خود توضیح دهند. این روش فرصتی را برای ارزیابی کاربرد دانش، تصمیم‌گیری و مسائل اخلاقی فراهم می‌کند.

هر مواجهه ۲۰ دقیقه طول می‌کشد که ۵ دقیقه آن به بازخورد اختصاص دارد. انتظار می‌رود فراگیران در طول دوره آموزشی در چندین مواجهه و با ارزیابان متعدد ارزیابی شوند. ارزیابان می‌توانند اعضای هیئت علمی بالینی، دستیاران تخصصی با تجربه، مربیان و پزشکان عمومی باشند.

فراگیران باید براساس برنامه درسی پرونده‌ها را انتخاب کنند. ارزیابان قضاوت در مورد یک مواجهه را انجام می‌دهند و در مورد کیفیت عملکرد فراگیر و تناسب آن قضاوت می‌کنند.

مزایای آزمون CBD

✓ یک ابزار ارزیابی مبتنی بر داده‌های محیط واقعی است.

✓ یک ابزار آموزشی است و به یادگیری کمک می‌کند.

✓ بازخورد فوری، اختصاصی و مستند شده ارائه می‌دهد.

✓ توانایی ارزیابی استدلال بالینی، تصمیم‌گیری و تفکر نقاد را دارد.

خلاصه مراحل طراحی و اجرای آزمون CBD

۱. مشخص نمودن هدف آزمون

اولین قدم در طراحی ابزار، تعیین هدف آن تکوینی یا تراکمی است، به این دلیل که بر بخش‌های دیگر آن مانند تدوین فرم‌ها تأثیرگذار است

۲. توجه به پوشش برنامه درسی

در زمان انتخاب پرونده‌ها این موضوع به ویژه در مواردی که آزمون با هدف تراکمی به کار می‌رود، مهم است. لازم است طیفی از موارد بیماری متنوع بر اساس مشکلات و شرایط بیمار، ویژگی‌های دموگرافی که بیمار و محیط طبابت بر اساس برنامه درسی پوشش داده شود.

۳. طراحی فرم‌های آزمون

ضروریست متناسب با هدف آزمون تکوینی یا تراکمی فرم‌های آن طراحی شود.

۴. تعیین معیارهای بررسی پرونده

در اغلب موارد معیارهایی در اختیار ارزیابان قرار می‌گیرد تا در زمان بررسی پرونده‌ها را بر اساس آن معیارها ارزیابی

کنند. از آنجا که حین آزمون بر اساس مندرجات پرونده، ارزیاب پرسش از فراگیر می‌پردازد لازم است که از قبل سؤالاتی را متناسب با پرونده مورد نظر طراحی کند.

۵. اطلاع رسانی، آشناسازی و آموزش ارزیابان و داوطلبان

لازم است ارزیابان از بین اعضای هیئت علمی بالینی که به محتوای پرونده‌ها اشراف دارند انتخاب شوند.

همچنین لازم است دستورالعمل‌های مشخصی در ارتباط با فرایند اجرای آزمون تدوین شود و به اطلاع دست‌اندرکاران رسانده شود.

۶. اجرای آزمون

پرونده‌های انتخاب شده توسط داوطلب جهت مرور اولیه در اختیار ارزیابان قرار می‌گیرد و پس از مرور اولیه بر اساس معیارهای از قبل تهیه شده، پرونده و مواجهه بیمار مورد بحث قرار می‌گیرد. در زمان آزمون، ارزیاب سؤالاتی را مطرح می‌کند تا به عمق مهارت‌های استدلال بالینی، تصمیم‌گیری یا تعهد حرفه‌ای فراگیر واقف شود. ارزیاب می‌تواند از نتایج مرور اولیه به عنوان مبنایی برای بحث بیشتر استفاده کند.

۷. بررسی کیفیت آزمون برگزار شده

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

رفسنجان

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

راهنمای آزمون بحث مبتنی بر موارد

بالینی (case based discussion: CBD)

تهیه کننده: دکتر مهدیه آذین

استادیار علوم اعصاب، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم

پزشکی رفسنجان

نام و نام خانوادگی دانشجو:										
تاریخ:										
محیط بالینی: پذیرش اورژانس ☐ بستری ☐ درمانگاه ☐ پذیرش بخش ☐										
مشکل بالینی: تنفس ☐ گردش خون ☐ گوارش ☐ نورولوژیک ☐ درد ☐ روانپزشکی ☐ دیگر موارد ☐										
مرکز مواجهه بالینی: ثبت پرونده پزشکی ☐ ارزیابی بالینی ☐ مدیریت ☐ تعهد حرفه ای ☐										
پیچیدگی بیماری: کم ☐ متوسط ☐ زیاد ☐										
لطفًا حیطه خود را با استفاده از نمره دهی مقابل، نمره دهی کنید.	زیر حد انتظار	مرز ی	در حد انتظار	بالا تر از حد انتظار	بسیار بالا					
۱- ثبت پرونده پزشکی										
۲- ارزیابی بالینی										
۳- بررسی و ارجاع										
۴- درمان										
۵- پیگیری و برنامه ریزی برای آینده										
۶- تعهد حرفه ای										
۷- قضاوت بالینی										
*بدون نمره: لطفًا این مورد را در صورتی علامت بزنید که رفتار مورد نظر مشاهده نشده است و در نتیجه قادر به نمره دهی نیستند.										
موارد مثبت عملکرد:										
موارد پیشنهادی برای ارتقای عملکرد										
بدون رضایت										
رضایت کامل										
رضا	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
یت										
دانش										
جو از										
CBD										
D										
رضا	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
یت										
مدر										
س از										
CBD										
D										
نام و نام خانوادگی و امضای مدرس:										
زمان بحث (دقیقه)										
زمان ارائه بازخورد (دقیقه)										

ضروریست کیفیت آزمون برگزار شده با استفاده از روش های کمی و کیفی بررسی شود.

منبع: اصول و روش های ارزیابی فراگیران در علوم پزشکی؛ دکتر جلیلی و همکاران؛ فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

تنظیم کننده: ناهید فلاح نژاد، کارشناس ارشد آموزش پزشکی کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان